

**Analýza zákonnosti
spracúvania osobných
údajov pri
poskytovaní
zdravotnej
starostlivosti**

EISI, o.z.

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

EISI *European Information
Society Institute*

Realizované občianskym združením European Information Society Institute v rámci projektu Priateľské dátové prostredie v zdravotníctve. Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu Efektívna verejná správa.

Za obsah tohto dokumentu je výlučne zodpovedný European Information Society Institute, o. z.

Obsah

ÚVOD	1
1 K ZÁKONNOSTI A PRÁVNEMU ZÁKLADU SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV. TYPY OSOBNÝCH ÚDAJOV.....	3
1.1 Právny základ spracúvania osobných údajov	3
1.2 Typy osobných údajov	5
2 JEDNOTLIVÉ PRÁVNE ZÁKLADY SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV ..	8
2.1 Súhlas.....	8
2.2 Zmluva.....	11
2.3 Zákonná povinnosť	12
2.4 Životne dôležitý záujem.....	14
2.5 Verejný záujem	15
2.6 Oprávnený záujem.....	17
2.7 Test kompatibility	21
BIBLIOGRAFIA.....	23
Všeobecne záväzne právne predpisy.....	23
Metodické pokyny a usmernenia	23
Iná použitá literatúra	25

Úvod

Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov (ďalej len „nariadenie o ochrane osobných údajov“ alebo „GDPR“)¹ a zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“) vo svojich úvodných ustanoveniach upravujú zásady spracúvania osobných údajov (čl. 5 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov, § 6 až 12 zákona o ochrane osobných údajov). Nariadenie a zákon v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou jednotlivé zásady precizujú a stanovujú konkrétnejšie pravidlá ich rešpektovania pre prevádzkovateľov. Zásady spracúvania osobných údajov ovplyvňujú výklad jednotlivých ustanovení nariadenia a zákona, ako aj ich správnu aplikáciu. Medzi zásady spracúvania osobných údajov patrí aj zásada zákonnosti (čl. 6 – 11 nariadenia o ochrane osobných údajov, § 6, § 13 – § 18 zákona o ochrane osobných údajov).

Podľa zásady zákonnosti osobné údaje možno spracúvať len zákonným spôsobom a tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv dotknutej osoby. Podľa zásady zákonnosti spracúvanie osobných údajov je zákonné iba vtedy a iba v takom rozsahu, pokiaľ je založené na legitímnom, legálnom právnom základe. Zásada zákonnosti vyjadruje tiež požiadavku, aby spracúvanie osobných údajov bolo v súlade (nebolo v rozpore) s jednotlivými ustanoveniami nariadenia o ochrane osobných údajov a zákona o ochrane osobných údajov, ako aj s inými predpismi práva EÚ a vnútroštátneho práva, najmä musí rešpektovať základné práva a slobody dotknutých osôb, a to predovšetkým právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, právo na ochranu súkromia a právo na ochranu osobných údajov.

Podľa nariadenia o ochrane osobných údajov (čl. 6 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov) a zákona o ochrane osobných údajov (§ 13 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov) je spracúvanie osobných údajov zákonné, ak sa vykonáva na základe aspoň jedného z týchto právnych základov:

- a) dotknutá osoba vyjadrila súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov aspoň na jeden konkrétny účel,
- b) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo na vykonanie

---

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1 – 88.

- opatrenia pred uzatvorením zmluvy na základe žiadosti dotknutej osoby,
- c) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné podľa osobitného predpisu alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná,
  - d) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku dotknutej osoby alebo inej fyzickej osoby,
  - e) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi, alebo
  - f) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na účel oprávnených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany okrem prípadov, keď nad týmito záujmami prevažujú záujmy alebo práva dotknutej osoby vyžadujúce si ochranu osobných údajov, najmä ak je dotknutou osobou dieťa; tento právny základ sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov orgánmi verejnej moci pri plnení ich úloh.

Súvisiace ustanovenia: recitál 40 nariadenia o ochrane osobných údajov, podľa ktorého:

„Aby bolo spracúvanie zákonné, osobné údaje by sa mali spracúvať na základe súhlasu dotknutej osoby alebo na nejakom inom legitímnom základe, ktorý je stanovený v právnych predpisoch, a to buď v tomto nariadení alebo v iných právnych predpisoch Únie alebo v práve členského štátu, ako je to uvedené v tomto nariadení, vrátane nevyhnutnosti plnenia zákonných povinností, ktoré má prevádzkovateľ, alebo nevyhnutnosti plnenia zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo s cieľom podniknúť kroky na požiadanie dotknutej osoby pred uzavretím zmluvy.“

1 K ZÁKONNOSTI A PRÁVNEMU ZÁKLADU SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV. TYPY OSOBNÝCH ÚDAJOV

1.1 Právny základ spracúvania osobných údajov

Podľa čl. 6 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov a § 13 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov prevádzkovateľ musí pre každý účel spracúvania osobných údajov disponovať primeraným právnym základom, ktorý vymedzuje podmienky, za ktorých je spracúvanie zákonné. Právnym základom sa rozumie dôvod, ktorý umožňuje prevádzkovateľovi vykonávať jednotlivé spracovateľské operácie s osobnými údajmi dotknutých osôb. Osobné údaje môže prevádzkovateľ spracúvať na rôzne účely, pričom pre každý takýto účel musí mať vhodný/adekvátny právny základ.

Spracúvanie osobných údajov možno považovať za zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, ak je založené aspoň na jednom z právnych základov uvedených v čl. 6 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov alebo čl. 13 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov. Právny základ spracúvania osobných údajov musí existovať počas celého spracúvania, t. j. počas každej spracovateľskej operácie prevádzkovateľa s osobnými údajmi.

Prevádzkovateľ je povinný určiť/vymedziť právny základ spracúvania osobných údajov ešte pred samotným začatím spracúvania, t. j. pred vykonaním prvej spracovateľskej operácie, pričom je potrebné, aby pre spracúvanie zvolil taký právny základ (resp. právne základy, ak spracúvaním osobných údajov sleduje viaceré účely, pričom pre každý z nich právna úprava požaduje iný právny základ), pre ktorý(-é) spĺňa podmienky preň (pre ne) vymedzené. Prevádzkovateľ musí zvážiť právne dôsledky určenia konkrétneho právneho základu, čo znamená, že prevádzkovateľ musí dbať na prispôsobenie jeho použitia na konkrétnu spracovateľskú činnosť a k svojmu vlastnému prostrediu.

Nariadenie a zákon upravujú šesť právnych základov spracúvania osobných údajov. Jednotlivé právne základy nie sú v právnej úprave hierarchicky usporiadané, t. j. všetky právne základy spracúvania osobných údajov vrátane súhlasu sú rovnocenné. Súhlas dotknutej osoby nie je preferovaným právnym základom spracúvania osobných údajov. Za

zvolenie správneho právneho základu spracúvania zodpovedá prevádzkovateľ.

Prevádzkovateľ musí náležite zvážiť, ktorý z uvedených právnych základov je potrebné vo vzťahu k účelu spracúvania aplikovať. V praxi sa stáva, že prevádzkovateľ, ak si nie je istý, ktorý právny základ pre spracúvanie osobných údajov má aplikovať, doplní spracúvanie osobných údajov založené na jednom z právnych základov aj o súhlas dotknutej osoby z dôvodu, aby svoje spracúvanie osobných údajov „poistil“ súhlasom v prípade, ak sa neskôr počas spracúvania preukáže, že spracúvanie osobných údajov založil na nesprávnom právnom základe. Takýto postup sa neodporúča. V prípade, ak je prevádzkovateľ povinný spracúvať určité osobné údaje na konkrétny účel na základe zákona, avšak prevádzkovateľ získava od dotknutej osoby na ten istý účel spracúvania aj jej súhlas, dotknutá osoba sa môže mylne domnievať, že prevádzkovateľa prostredníctvom odvolania súhlasu môže kedykoľvek požiadať o ukončenie spracúvania a následné vymazanie spracúvaných osobných údajov. Avšak v prípade, ak je spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa, prevádzkovateľ osobné údaje dotknutej osoby ani po odvolaní súhlasu dotknutej osoby nemôže vymazať. Rovnako, v takomto prípade by si dotknutá osoba mohla u prevádzkovateľa na základe súhlasu uplatniť svoje právo na prenosnosť údajov, ktoré sa však nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov založenom na inom právnom základe, ako je súhlas (podľa článku 6 ods. 1, písm. a) GDPR) alebo zmluva (podľa článku 6 ods. 1, písm. b) GDPR). Niektoré práva dotknutých osôb sa totižto vzťahujú iba na niektoré právne základy spracúvania (napr. právo na prenosnosť údajov, právo súhlas odvolať). V dôsledku spracúvania osobných údajov aj na základe súhlasu dotknutej osoby „získaného pre istotu“ by dotknutá osoba mohla byť informovaná o právach, ktoré sa na ňu v skutočnosti nemusia vzťahovať.

V prípade, ak spracúvanie osobných údajov vykonáva v mene prevádzkovateľa sprostredkovateľ, sprostredkovateľ nespracúva osobné údaje dotknutej osoby v mene prevádzkovateľa na osobitnom právnom základe, ale vždy na právnom základe prevádzkovateľa. Ak sa sprostredkovateľ domnieva, že osobné údaje dotknutých osôb sa spracúvajú na nesprávnom právnom základe, je povinný o tom prevádzkovateľa bezodkladne informovať. Obdobne, ak si myslí sprostredkovateľ, že pokyn prevádzkovateľa porušuje akékoľvek iné ustanovenia nariadenia alebo právnych predpisov EÚ alebo členského štátu týkajúce sa ochrany údajov (a teda nie len tie ustanovenia, ktoré upravujú voľbu vhodného právneho základu spracúvania osobných údajov), je povinný o tom prevádzkovateľa bezodkladne informovať.

Prevádzkovateľ je povinný pri spracúvaní osobných údajov založenom na ktoromkoľvek zo šiestich právnych základov dodržiavať všetky zásady spracúvania upravené v čl. 5 GDPR (zákonnosť,

spravodlivosť a transparentnosť, obmedzenie účelu, minimalizácia údajov, správnosť, minimalizácia uchovávaní, integrita a dôvernosť, zodpovednosť). Akékoľvek obmedzenie práv a povinností vyplývajúcich zo základných zásad spracúvania musí byť podľa čl. 23 GDPR upravené v práve Únie alebo práve členského štátu, pričom toto obmedzenie musí rešpektovať podstatu základných práv a slobôd a musí byť nevyhnutným a primeraným opatrením v demokratickej spoločnosti s cieľom zaistiť verejné záujmy vymenované v čl. 23 GDPR, ako napr. národnú bezpečnosť, obranu, verejnú bezpečnosť, predchádzanie trestným činom, ich vyšetrovanie, odhaľovanie alebo stíhanie alebo výkon trestných sankcií vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a jeho predchádzanie, alebo iné dôležité ciele všeobecného verejného záujmu Únie alebo členského štátu, najmä predmet dôležitého hospodárskeho alebo finančného záujmu Únie alebo členského štátu vrátane peňažných, rozpočtových a daňových záležitostí, verejného zdravia a sociálneho zabezpečenia, či ochranu dotknutej osoby alebo práv a slobôd iných.

Prevádzkovatelia, na ktorých činnosť sa vzťahuje právna úprava by nemali zabúdať na to, že v 4. časti zákona o ochrane osobných údajov, ktorá je záväzná pre všetky subjekty, sú upravené osobitné situácie zákonného spracúvania, ktoré vychádzajú zo splnomocňujúcich ustanovení nariadenia, v rámci ktorých členské štáty mali možnosť ponechať si v platnosti, alebo naopak zaviesť konkrétnejšie ustanovenia s cieľom uvedenia práva na ochranu osobných údajov do súladu so špecifikáciami príznačnými pre ten-ktorý právny poriadok, či už v oblasti slobody prejavu a práva na informácie, spracúvania osobných údajov zamestnancov a pod. Ustanovenia § 78 zákona o ochrane osobných údajov nepredstavujú samostatné právne základy spracúvania, ale upravujú podmienky, resp. predpoklady, za ktorých je spracúvanie zákonné.

1.2 Typy osobných údajov

Podľa nariadenia o ochrane osobných údajov a podľa zákona o ochrane osobných údajov možno rozlíšiť tri typy osobných údajov:

1. *všeobecné (bežné) osobné údaje* (napr. meno, priezvisko, rodné číslo),
2. *osobitné kategórie osobných údajov*, ktoré sú taxatívne vymedzené v čl. 9 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov a § 16 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov (osobitnými kategóriami osobných údajov sú údaje, ktoré odhaľujú rasový pôvod alebo etnický pôvod, politické názory, náboženskú vieru, filozofické presvedčenie, členstvo v odborových organizáciách, genetické údaje, biometrické údaje, údaje týkajúce sa zdravia alebo údaje týkajúce sa sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie fyzickej osoby). Za osobitnú kategóriu osobných údajov

sa už podľa novej právnej úpravy ochrany osobných údajov nepovažuje rodné číslo. Rodné číslo tak už požíva rovnakú zákonnú ochranu ako všeobecné (bežné) osobné údaje. Aj naďalej sa však zakazuje zverejňovať rodné číslo s výnimkou prípadu, ak dotknutá osoba sama rodné číslo zverejní. Rovnako za údaj osobitnej kategórie sa už nepovažuje fotografia, pokiaľ nie je vyhotovená na účely spracúvania osobitnej kategórie osobných údajov.

3. osobné údaje týkajúce sa uznania viny za trestné činy a priestupky.

Spracúvanie osobitnej kategórie osobných údajov sa vo všeobecnosti zakazuje, pokiaľ sa neuplatní niektorá z podmienok podľa čl. 9 ods. 2 nariadenia o ochrane osobných údajov a § 16 ods. 2 zákona o ochrane osobných údajov, za ktorých je spracúvanie osobitnej kategórie osobných údajov dovolené, pričom prevádzkovateľ nesmie opomenúť, že pre samotné spracúvanie musí zároveň disponovať primeraným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 nariadenia a 13 ods. 1 zákona.

Pracovná skupina pre ochranu jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov, zriadená podľa čl. 29 smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov, (tzv. „WP 29“) vo svojom Stanovisku k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu vrátane profilovania uvádza, že prevádzkovatelia sú oprávnení spracúvať osobitné kategórie osobných údajov len vtedy, ak spĺňajú niektorú z podmienok uvedených v článku 9 ods. 2 nariadenia a súčasne aspoň jednu z podmienok uvedených v článku 6 nariadenia. Platí to aj pre osobitné kategórie osobných údajov odvodené z profilovania.

Zákon o ochrane osobných údajov obsahuje v § 78 ods. 4 úpravu podmienok spracúvania rodného čísla, tzv. všeobecne použiteľného identifikátora. Napriek tomu, že rodné číslo sa podľa novej právnej úpravy ochrany osobných údajov už nepovažuje sa osobitnú kategóriu osobných údajov, nová právna úprava mu pripisuje zvýšenú ochranu, keďže vyžaduje, aby v prípade, ak je právnym základom spracúvania rodného čísla súhlas, bol tento súhlas výslovný a nesmie ho vylučovať osobitný predpis. Uvedené ustanovenie nepredstavuje samostatný právny základ pre spracúvanie rodného čísla. Prevádzkovateľ je oprávnený spracúvať rodné číslo dotknutej osoby iba na základe jedného zo šiestich právnych základov uvedených v čl. 6 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov, resp. čl. 13 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov, ak spĺňa podmienky uvedené v § 78 ods. 4 zákona o ochrane osobných údajov. Nová právna úprava vo všeobecnosti zakazuje zverejňovanie rodného čísla. Výnimku z tohto zákazu predstavuje len prípad, ak zverejnenie vykoná dotknutá osoba.

Medzi hlavné princípy spracúvania osobných údajov patria zákonnosť spracúvania osobných údajov (čl. 5 ods. 1 písm. a) GDPR) a princíp účelového obmedzenia spracúvania osobných údajov (čl. 5 ods. 1 písm. b) GDPR).

2 JEDNOTLIVÉ PRÁVNE ZÁKLADY SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV

2.1 Súhlas

Súvisiace ustanovenia: recitály 32, 33, 42, 43, 171 GDPR, článok 4 bod 11, článok 7 a 8, článok 9 ods. 2, písm. a), článok 13 a 14, článok 20, článok 83 ods. 4 a 5 GDPR

Bližšie k tomuto právnemu základu: Usmernenie pracovnej skupiny WP 29 k súhlasu podľa nariadenia o ochrane osobných údajov.

Súhlas so spracúvaním osobných údajov musí byť udelený slobodne a musí byť konkrétny, informovaný a jednoznačný. Podmienky poskytnutia súhlasu sú bližšie upravené v čl. 7 nariadenia o ochrane osobných údajov a § 14 zákona o ochrane osobných údajov.

Súhlas by sa mal poskytnúť jasným prejavom vôle, ktorý je slobodným, konkrétnym, informovaným a jednoznačným vyjadrením súhlasu dotknutej osoby so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú, a to napríklad písomným vyhlásením vrátane vyhlásenia prostredníctvom elektronických prostriedkov alebo ústnym vyhlásením. Súhlas možno poskytnúť aj označením políčka pri návšteve internetového webového sídla, zvolením technických nastavení služieb informačnej spoločnosti alebo akýmkoľvek iným vyhlásením či úkonom, ktorý v danom kontexte jasne znamená, že dotknutá osoba súhlasí so spracúvaním jej osobných údajov na určené účely. Mlčanie, vopred označené políčko (pri návšteve webového sídla) alebo akákoľvek iná nečinnosť by sa nemali pokladať za súhlas. Súhlas by sa mal vzťahovať na všetky spracovateľské činnosti vykonávané na ten istý účel alebo účely. Ak sa spracúvanie vykonáva na viaceré účely, súhlas by sa mal udeliť na všetky tieto účely. Ak má dotknutá osoba poskytnúť súhlas na základe požiadavky elektronickými prostriedkami, požiadavka musí byť jasná a stručná a nemala by pôsobiť zbytočne rušivo na používanie služby, pre ktorú sa poskytuje.

Aby sa súhlas mohol považovať za platne udelený, mal by byť konkrétnou a informovanou indikáciou prianí dotknutej osoby. Ak sa správne používa, súhlas predstavuje nástroj, ktorý dotknutej osobe poskytuje kontrolu nad spracúvaním jej údajov. Ak sa používa nesprávne, kontrola je zdanlivá a súhlas predstavuje nevhodný právny základ pre

spracúvanie. Podľa právnej úpravy dotknutá osoba má právo súhlas kedykoľvek odvolať a pred poskytnutím súhlasu musí byť dotknutá osoba o tomto práve informovaná.

V tejto súvislosti možno spomenúť aj pojem výslovný súhlas, ktorý je použitý napríklad pri spracúvaní osobitnej kategórie osobných údajov, alebo v prípade súhlasu so spracúvaním rodného čísla (za predpokladu, že súhlas je vhodným právnym základom spracúvania rodného čísla), ktorý musí byť výslovný. Z právneho hľadiska sa výslovným súhlasom rozumie vyjadrený súhlas. Každý súhlas so spracúvaním osobných údajov musí predstavovať slobodný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým formou vyhlásenia, alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu (napr. nahratie fotografie na webové rozhranie dotknutou osobu), dotknutá osoba vyjadruje súhlas so spracúvaním jej osobných údajov. Možno teda predpokladať, že kľúčovým rozdielom medzi bežným a výslovným súhlasom je spôsob vyjadrenia súhlasu. Za výslovný súhlas sa nepovažuje súhlas, ktorý možno vyvodiť z konania dotknutej osoby. Výslovný súhlas sa najčastejšie poskytuje jednoznačným písomným prehlásením dotknutej osoby, ktoré táto osoba vlastnoručne podpíše. Nie je to však jediný spôsob preukázania jeho získania, takýmto spôsobom môže byť tiež poskytnutie výslovného súhlasu prostredníctvom vyplnenia elektronického formuláru, zaslania e-mailu s elektronickým podpisom alebo naskenovania prehlásenia spoločne s podpisom. Takisto sa vhodným javí aj tzv. dvojfázové overovanie.

Vo všeobecnosti nová právna úprava zavádza prísnejšie podmienky získavania súhlasu so spracovaním osobných údajov. Pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti to však neplatí (týka sa to najmä sociálnych sietí a e-shopov). Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti nemusia získavať písomný súhlas pacientov na spracovanie osobných údajov, keďže súhlas na spracovanie osobných údajov sa podľa nariadenia a nového zákona o ochrane osobných údajov nevyžaduje, ak spravovanie osobných údajov je nevyhnutné podľa osobitného predpisu. V tomto prípade je osobitným predpisom:

- zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa súhlas dotknutej osoby (pacienta) na spracúvanie, poskytovanie a sprístupňovanie údajov zo zdravotnej dokumentácie za podmienok ustanovených týmto zákonom nevyžaduje,
- zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Príklad: *Prevádzkovateľ zašle dotknutej osobe e-mail, že zamýšľa spracúvanie zdravotných záznamov, a ak s tým dotknutá osoba súhlasí, má prevádzkovateľovi zaslať odpoveď „Súhlasím“, pričom následne si túto skutočnosť prevádzkovateľ overí aj formou sms – zaslaním verifikačného kódu pre potvrdenie súhlasu.*

V aplikačnej praxi často dochádza k nesprávnemu používaniu súhlasu, najmä v situáciách keď osobitný zákon priamo ukladá dotknutej osobe povinnosť poskytnúť osobné údaje zákonom vymedzenému subjektu, alebo v prípade získavania súhlasu so spracúvaním osobných údajov za účelom uzatvorenia a plnenia zmluvy. Získavanie súhlasu dotknutej osoby so spracúvaním jej osobných údajov je v takýchto prípadoch nadbytočné a pre dotknutú osobu zmätočné, nakoľko prevádzkovateľ pre predmetné spracúvanie disponuje iným relevantným právnym základom, na ktorého použitie sa po odvolaní súhlasu dotknutej osoby bude pravdepodobne aj odvolávať. Uvedený postup prevádzkovateľov má okrem iného za následok nepravdivé informovanie dotknutých osôb o práve odvolať súhlas v zmysle čl. 7 ods. 3 nariadenia o ochrane osobných údajov a § 14 ods. 3 zákona o ochrane osobných údajov, ako aj nedostatočné plnenie zákonnej informačnej povinnosti podľa čl. 13 alebo 14 nariadenia o ochrane osobných údajov a §19 alebo 20 zákona o ochrane osobných údajov. Je povinnosťou prevádzkovateľa založiť si spracúvanie osobných údajov na vhodnom/adekvátnom právnom základe, aby spracúvanie spĺňalo požiadavky zákonnosti.

Informovaný súhlas. Pred poskytnutím súhlasu dotknutej osoby so spracovaním jej osobných údajov musia byť dotknutej osobe poskytnuté jasné, zrozumiteľné a dostatočné informácie, aby bola schopná urobiť informované rozhodnutie, ako aj pochopiť, s čím súhlasí a aké sú jej práva. Pojem informovaný súhlas súvisí so zásadou transparentného spracúvania osobných údajov, ako aj s informačnou povinnosťou prevádzkovateľa. Podľa názoru pracovnej skupiny WP 29 možno súhlas považovať za informovaný aj v prípade, ak si prevádzkovateľ nespĺnil v plnom rozsahu svoju informačnú povinnosť, ak dotknutú osobu informoval aspoň o týchto skutočnostiach: (i) o identite prevádzkovateľa (v prípade viacerých prevádzkovateľov o všetkých prevádzkovateľoch); (ii) o účele spracúvania; (iii) o tom, aké osobné údaje (druhy/typy osobných údajov) bude spracúvať na daný účel; (iv) o existencii práva súhlas kedykoľvek odvolať; (v) o použití osobných údajov na rozhodnutie založené výlučne na automatizovanom spracúvaní vrátane profilovania a (vi) ak sa súhlas týka prenosu osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám, o možných rizikách takéhoto prenosu osobných údajov, ak sa na tieto krajiny nevzťahuje rozhodnutie Komisie o primeranosti a neexistujú vhodné ochranné opatrenia. Uvedené informácie nemôžu byť „skryté“ vo všeobecných obchodných podmienkach prevádzkovateľa.

Žiadosť o súhlas sa musí predložiť jasne a stručne s použitím jazyka, ktorý je ľahko zrozumiteľný a musí byť jasne odlišiteľná od ostatných informácií, ako sú napr. všeobecné obchodné podmienky prevádzkovateľa. Súhlas sa musí poskytnúť slobodne, musí byť konkrétny, podložený a jednoznačný. „Podložený súhlas“ znamená, že dotknutej osobe musia byť poskytnuté informácie o spracúvaní jej osobných údajov, prinajmenšom údajov uvedených v predchádzajúcom odseku.

Bližšie k tomu pozri: čl. 6 a 7, a odôvodnenia 42 a 43 GDPR, Usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 o súhlase podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 (WP 259).

Súhlasy dotknutých osôb, ktoré prevádzkovateľ získal do 24.5.2018 (nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy), budú platné aj po tomto dátume, ak spĺňajú všetky podmienky platného súhlasu stanovené v nariadení (GDPR), resp. v novom zákone o ochrane osobných údajov.

2.2 Zmluva

Súvisiace ustanovenia: recitál 44, článok 20 GDPR

Prevádzkovateľ spracúva osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, ak spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na plnenie zmluvy, v ktorej vystupuje dotknutá osoba ako jedna zo zmluvných strán, alebo na vykonanie opatrenia pred uzatvorením zmluvy na základe žiadosti dotknutej osoby, teda v rámci predzmluvných vzťahov. Ustanovenie čl. 6 ods. 1, písm. b) nariadenia o ochrane osobných údajov, resp. § 13 ods. 1, písm. b) zákona o ochrane osobných údajov je potrebné vykladať striktné a nemá sa vzťahovať na situácie, keď spracúvanie nie je skutočne nevyhnutné na výkon zmluvy. To znamená, napríklad v prípade pracovnej zmluvy sa posudzuje nevyhnutnosť spracúvania osobných údajov dotknutých osôb, aby zmluvné strany splnili povinnosti uvedené v pracovnej zmluve.

Z pohľadu princípu „minimalizácie údajov“ (čl. 5 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov) je prevádzkovateľ oprávnený spracúvať osobné údaje dotknutej osoby potrebné na jej identifikáciu ako jednej zo zmluvných strán, ako aj tie osobné údaje dotknutej osoby, ktoré bezprostredne súvisia s plnením zmluvy (napr. adresu dotknutej osoby v súvislosti s doručením tovaru alebo údaje o kreditnej karte v súvislosti s realizáciou platby), a to najmä tie, ktoré príslušný právny predpis označuje za povinné náležitosti zmluvy. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ zahrnul určité osobné údaje do zmluvy, automaticky neznamená, že tieto osobné údaje musia byť nevyhnutné na jej plnenie, ako ani to, že právnym základom na ich spracúvanie je zmluva podľa

článku 6 ods. 1, písm. b) nariadenia ochrane osobných údajov, resp. § 13 ods. 1, písm. b) zákona o ochrane osobných údajov.

V prípade, ak má prevádzkovateľ záujem spracúvať osobné údaje dotknutej osoby aj na iný účel ako na účel plnenia zmluvy, môže využiť tento právny základ jedine v prípade, ak prešiel testom zlučiteľnosti (t. j., ak spracúvanie na iný účel je zlučiteľné so spracúvaním na účel, na ktorý boli osobné údaje dotknutej osoby pôvodne získané). V prípade, ak novostanovený účel spracúvania nie je zlučiteľný s pôvodným účelom spracúvania, prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje dotknutej osoby na novostanovený účel jedine v prípade, ak si nájde iný vhodný právny základ. Skutočnosť, že zmluva obsahuje oprávnenie prevádzkovateľa spracúvať osobné údaje dotknutej osoby vo väčšom rozsahu, ako je nevyhnutné na plnenie zmluvy, neznamená, že takéto spracúvanie je zákonné.

2.3 Zákonná povinnosť

Súvisiace ustanovenia: recitál 45 GDPR

Podľa čl. 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov je spracúvanie zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, ak je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa. Predmetné ustanovenie je potrebné vykladať v zmysle stanoviska Európskej komisie, ktorá zastáva názor, že tento právny základ spracúvania osobných údajov môže prevádzkovateľ využiť iba v prípade, ak ide o zákonnú povinnosť, nie oprávnenie, či možnosť zakotvenú v zákone. V osobitných právnych predpisoch tak spracúvanie je zadefinované príkazovou formou, ako zákonná povinnosť, vyjadrená napríklad: prevádzkovateľ je povinný spracúvať meno, priezvisko, ..., prevádzkovateľ spracúva meno, priezvisko, ..., zdravotná dokumentácia obsahuje ... . Zároveň je v čl. 6 ods. 3 nariadenia o ochrane osobných údajov stanovené, že musí ísť o zákonnú povinnosť vyplývajúcu z práva Únie alebo práva členského štátu, teda nemôže ísť o povinnosť vyplývajúcu z práva tretej krajiny. Záväzky vyplývajúce z právnych predpisov tretích krajín a spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na splnenie takýchto záväzkov sa bude vykonávať na tomto právnom základe jedine v prípade, ak bol právny záväzok tretej krajiny oficiálne uznaný a začlenený do právneho poriadku príslušného členského štátu.

V kontexte § 13 ods. 1, písm. c) zákona o ochrane osobných údajov, teda v prípade spracovateľských činností, ktoré nespádajú pod právo Európskej únie je spracúvanie zákonné, ak tak ustanovuje osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

V podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky je v osobitných právnych predpisoch často spracúvanie osobných údajov zadefinované ako možnosť, nie ako zákonná povinnosť. Prevádzkovatelia, ktorých spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej možnosti či oprávnenia, si budú musieť nájsť iný vhodný právny základ, najmä možno v tomto kontexte hovoriť o plnení úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci podľa článku 6 ods. 1, písm. e) nariadenia o ochrane osobných údajov alebo o oprávnenom záujme prevádzkovateľa v zmysle čl. 6 ods. 1, písm. f) nariadenia o ochrane osobných údajov. Článok 6 ods. 1, písm. f) nariadenia o ochrane osobných údajov považuje za zákonné spracúvanie osobných údajov, spracúvanie osobných údajov, ktoré je nevyhnutné na účely oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana, s výnimkou prípadov, keď nad takýmito záujmami prevažujú záujmy alebo základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré si vyžadujú ochranu osobných údajov, najmä ak je dotknutou osobu dieťa. Pri využití tohto právneho základu pre spracúvanie osobných údajov prevádzkovateľom je nevyhnutné, aby oprávnený záujem prevádzkovateľa spracúvať osobné údaje o dotknutej osobe prevážil nad záujmom dotknutej osoby ochrániť jej osobné údaje. Povinnou náležitosťou uplatnenia tohto právneho základu spracúvania osobných údajov je tak test proporcionality. Pre aplikáciu tohto právneho základu nie je dôležité, či ide o zákonnú povinnosť uloženú prevádzkovateľovi pôsobiacemu v súkromnom alebo verejnom sektore. Uvedený právny základ však nemožno uplatniť v prípade, ak spracúvanie osobných údajov vykonáva orgán verejnej moci pri výkone svojich úloh.

Test proporcionality je potrebné vykonať, ak má spracúvanie podľa článku 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov základ vo všeobecne záväznom právnom predpise Slovenskej republiky, ktorému prevádzkovateľ podlieha a spracúvanie pravdepodobne povedie k vysokému riziku pre práva a slobody fyzických osôb. V tomto prípade je prevádzkovateľ povinný vykonať posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov, a to pred samotným spracúvaním (k tomu pozri aj čl. 35 nariadenia o ochrane osobných údajov). Príkladom spracúvania osobných údajov, založeným na tomto právnom základe, je v podmienkach Slovenskej republiky spracúvanie osobných údajov zamestnanca vrátane mzdy zo strany zamestnávateľa na účely splnenia prihlasovacích a oznamovacích povinností voči Sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam, na účely doplnkového dôchodkového sporenia, ročného zúčtovania dane, spracúvanie osobných údajov o dotknutej osobe povinnou osobou (napr. bankou, finančnou inštitúciou, advokátom, notárom, súdnym exekútorom, prevádzkovateľom hazardnej hry), pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie z príjmov trestnej činnosti a financovania terorizmu a povinné ohlasovanie neobvyklej obchodnej operácie finančnej spravodajskej jednotke.

2.4 Životne dôležitý záujem

Súvisiace ustanovenia: recitál 46 GDPR

Spracúvanie osobných údajov sa považuje za zákonné, aj ak je nevyhnutné, aby sa ochránili životne dôležité záujmy dotknutej osoby alebo inej fyzickej osoby. Nariadenie o ochrane osobných údajov neobsahuje definíciu, čo sa rozumie pod pojmom životne dôležité záujmy. Určitý návod pri výklade tohto pojmu predstavuje recitál 46, ktorý považuje spracúvanie osobných údajov za zákonné, ak je potrebné na účely ochrany záujmu, ktorý je zásadný pre život dotknutej alebo inej fyzickej osoby. Pojem životne dôležité záujmy je z pohľadu autorov preto potrebný vykladať reštriktívne, aby sa tento právny základ nezneužil na legalizáciu akéhokoľvek hromadného spracúvania osobných údajov. Napriek tomu, že všetky právne základy sú rovnocenné, využitie tohto právneho základu spracúvania osobných údajov sa predpokladá iba vo výnimočných hraničných životných situáciách, a to úzko súvisiacich najmä s ochranou telesnej integrity alebo života dotknutej alebo inej fyzickej osoby, keď je získanie iného právneho základu veľmi náročné alebo nemožné (napr. dotknutá osoba je v bezvedomí po ťažkej autohavárii). Podľa recitálu 46 nariadenia o ochrane osobných údajov spracúvanie osobných údajov na základe životne dôležitého záujmu by sa malo uskutočniť len vo výnimočných prípadoch, v zásade len vtedy, pokiaľ sa takéto spracúvanie nemôže zakladať na inom právnom základe.

Príkladom spracúvania osobných údajov na tomto právnom základe je spracúvanie osobných údajov o nezvestných osobách, spracúvanie osobných údajov obetí alebo účastníkov dopravnej nehody, keď súhlas so spracúvaním nie je možné objektívne získať. Povinnosť získať dodatočný súhlas potom, ako je dotknutá osoba alebo iná fyzická osoba schopná ho poskytnúť, odpadá. Použitie tohto právneho základu prichádza do úvahy aj v prípade, ak spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na humanitárne účely vrátane monitorovania epidémií a ich šírenia alebo v prípade ozbrojených konfliktov, spracúvanie v humanitárnych núdzových situáciách, najmä v prípade prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou, avšak vždy iba prevádzkovateľmi, ktorí sa podieľajú na ochrane životne dôležitých záujmov dotknutej osoby alebo fyzickej osoby (môže ísť najmä o záchranne zložky, obce a pod.). Tento právny základ možno využiť aj na spracúvanie osobitnej kategórie osobných údajov, ale iba v prípade, ak dotknutá osoba nie je fyzicky alebo právne spôsobilá vyjadriť svoj súhlas.

Príklad: *Manželský pár mal vážnu dopravnú nehodu. Na miesto bola okamžite privolaná sanitka. Pani X. Y. utrpela ťažké zranenie a jej manžel zostal v bezvedomí. Oba boli okamžite prepravení do nemocnice. Personál nemocnice prehladal doklady oboch zranených s cieľom ich identifikácie, možného zistenia krvnej skupiny a prípadných alergií na*

lieky. Právnym základom pre spracúvanie takto získaných osobných údajov pani X. Y. a jej manžela bola vzhľadom na ich duševný aj fyzický stav ochrana ich životne dôležitých záujmov. Do úvahy však tiež prichádza, že právnym základom spracúvania by v danom prípade mohla byť aj „zákonná povinnosť“ podľa článku 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov.

2.5 Verejný záujem

Súvisiace ustanovenia: recitál 45, 46, 69, článok 21 GDPR

Spracúvanie osobných údajov je tiež zákonné, pokiaľ je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi. Verejný záujem je záujem, ktorý je všeobecne prospešný, to znamená má slúžiť v prospech väčšiny občanov. Právny základ takéhoto spracúvania musí byť stanovený v práve Únie alebo práve členského štátu vzťahujúceho sa na prevádzkovateľa. Tento právny základ spracúvania osobných údajov možno použiť v situácii, keď právna úprava zveruje prevádzkovateľovi právomoc/povinnosť realizovať určitú úlohu vo verejnom záujme a pre jej splnenie je nevyhnutné spracúvať osobné údaje.

Z hľadiska vymedzenia prevádzkovateľa sa tento právny základ vzťahuje predovšetkým na spracúvanie osobných údajov vykonávané orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh. Tento právny základ sa môže vzťahovať aj na akýkoľvek subjekt, ktorý je poverený výkonom verejnej moci v prípadoch, keď túto verejnú moc vykonáva. V tomto prípade sa dôraz kladie na povahu úlohy, ktorú subjekt vykonáva, nie na povahu samotného subjektu. Môže ísť napríklad o spracúvanie osobných údajov v súvislosti so zverením výkonu verejnej moci v oblasti dopravy, zdravotníctva, školstva. Tak ako bolo uvedené vyššie, základ pre spracúvanie vykonávané na tomto právnom základe, či už je využívaný orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh, alebo inými subjektmi pri výkone zverenej verejnej moci, musí byť vždy stanovený v práve Únie alebo v práve členského štátu vzťahujúcim sa na prevádzkovateľa.

Podľa recitálu 45 nariadenia o ochrane osobných údajov by v práve Únie alebo v práve členského štátu malo byť takisto stanovené, či by prevádzkovateľom vykonávajúcim úlohu vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci mal byť orgán verejnej moci alebo iná fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa spravuje verejným alebo súkromným právom, ako napríklad profesijné združenie, ak je to z dôvodu verejného záujmu opodstatnené, a to aj na účely v oblasti zdravia, ako je verejné zdravie a sociálna ochrana a správa služieb zdravotnej starostlivosti.

Nariadenie výslovne upravuje, že spracúvanie vykonávané orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh nemôže byť založené na právnom základe „oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany“ podľa článku 6 ods. 1, písm. f) nariadenia o ochrane osobných údajov. Pre orgány verejnej moci preto pri výkone ich úloh prichádza do úvahy predovšetkým právny základ „plnenie zákonnej povinnosti“ podľa článku 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov a právny základ „verejný záujem alebo výkon verejnej moci“ podľa článku 6 ods. 1, písm. e) nariadenia o ochrane osobných údajov. Rozdiel medzi týmito právnymi základmi spočíva v samotnej formulácii právneho základu v práve Únie alebo práve členského štátu. Zatiaľ čo pri právnom základe „plnenie zákonnej povinnosti“ podľa článku 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov musí byť spracúvanie osobných údajov dotknutých osôb v práve Únie alebo práve členského štátu vzťahujúcom sa na prevádzkovateľa výslovne zakotvené ako jeho povinnosť, pri právnom základe „verejný záujem alebo výkon verejnej moci“ podľa článku 6 ods. 1, písm. e) nariadenia o ochrane osobných údajov vyplýva predmetné spracúvanie z práva Únie alebo práva členského štátu vzťahujúceho sa na prevádzkovateľa ako jeho možný postup, ktorý mu zákonodarca pri plnení jeho úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci poskytuje.

Pri tomto právnom základe sa pred začatím spracúvania nevyžaduje vykonanie testu proporcionality, tak ako je tomu pri spracúvaní osobných údajov založenom na právnom základe „oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany“ podľa článku 6 ods. 1, písm. f) nariadenia o ochrane osobných údajov. Spracúvanie osobných údajov založené na tomto právnom základe musí byť však vždy nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi. V súlade so zásadou zodpovednosti je prevádzkovateľ povinný dozornému orgánu v prípade kontroly preukázať, že právny základ pre takéto spracúvanie je stanovený v práve Únie alebo práve členského štátu, ako aj to, akú úlohu vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci v súvislosti so spracúvaním osobných údajov vykonáva. Rovnako musí preukázať, prečo (z akých dôvodov) je spracúvanie nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi. Tento právny základ sa nepoužije v prípade, ak je prevádzkovateľ schopný plniť svoje úlohy realizované vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci menej rušivým spôsobom bez spracúvania osobných údajov dotknutých osôb.

Pri spracúvaní osobných údajov na tomto právnom základe má dotknutá osoba právo kedykoľvek namietať proti spracúvaniu, ktoré sa jej týka a to z dôvodov týkajúcich sa jej konkrétnej situácie. Prevádzkovateľ nesmie ďalej spracúvať osobné údaje, pokiaľ nepreukáže nevyhnutné oprávnené dôvody na spracúvanie, ktoré prevažujú nad záujmami, právami a slobodami dotknutej osoby.

Príklad: Rozhodujúce je, že účel, na ktorý prevádzkovateľ spracúva osobné údaje je v súlade s jeho úlohami, ktoré mu ukladá konkrétny všeobecne záväzný právny predpis. Príkladom je spracúvanie osobných údajov Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a súdmi, ktoré vo verejnom záujme pri plnení svojich úloh spracúvajú informácie, osobné údaje a iné údaje týkajúce sa občianskeho súdneho konania alebo trestného konania. Príkladom sú tiež školy, školské zariadenia a orgány miestnej štátnej správy v školstve, ktoré sú oprávnené spracúvať osobné údaje uvedené v § 157 ods. 3 školského zákona vo svojich informačných systémoch na účely plnenia ich úloh podľa osobitných predpisov. Platí to aj pre osobné údaje o žiakoch, ktorí sa zúčastňujú na výchovno-vzdelávacom procese v pracoviskách praktického vyučovania, vo vzťahu ku ktorým tieto osobné údaje spracúvajú tie školy, ktorých žiakom tieto pracoviská praktického vyučovania poskytujú praktické vyučovanie. Ďalším príkladom je spracúvanie osobných údajov profesijnou komorou v súvislosti s vedením disciplinárneho konania proti členovi komory.

2.6 Oprávnený záujem

Súvisiace ustanovenia: recitál 47, 48, 49, 50 a 69, článok 13, 14 a 21 GDPR

Spracúvanie osobných údajov je zákonné aj v prípade, ak je nevyhnutné na účel oprávnených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany okrem prípadov, keď nad týmito záujmami prevažujú záujmy alebo práva dotknutej osoby vyžadujúce si ochranu osobných údajov, najmä ak je dotknutou osobou dieťa. Pri tomto právnom základe sa teda vyžaduje vykonanie tzv. testu proporcionality, a to ešte pred samotným začatím spracúvania osobných údajov. Test proporcionality v rámci svojho trojkrovového postupu predpokladá kumulatívne splnenie podmienok, a to po prvé, sledovanie legitímneho záujmu prevádzkovateľa alebo tretej strany, po druhé, vhodnosť a nevyhnutnosť spracúvania osobných údajov na realizáciu sledovaného legitímneho záujmu a po tretie, podmienku, že záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany spracúvať osobné údaje prevažuje nad základnými právami a slobodami osoby, ktorej sa ochrana údajov týka (bližšie rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-13/16, 4. mája 2017, bod 28).

Tento právny základ spracúvania sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov vykonávané orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh. Cieľom tejto úpravy je dodržanie zásady, že orgány verejnej moci by mali spracúvať osobné údaje pri výkone svojich úloh iba na základe zákonnej úpravy (či už povinnosti, alebo oprávnenia). Pre spracúvanie osobných údajov dotknutých osôb vykonávané orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh prichádza do úvahy právny základ podľa článku 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov (zákonná povinnosť) alebo právny

základ podľa článku 6 ods. 1, písm. e) nariadenia o ochrane osobných údajov (verejný záujem). To však nebráni orgánu verejnej moci využiť právny základ „oprávnené záujmy prevádzkovateľa alebo tretej strany“ na spracúvanie osobných údajov, ktoré nevykonáva pri plnení svojich úloh (napr. na monitorovanie vstupu do budov prostredníctvom kamery s cieľom ochrany majetku). Tento právny základ možno použiť napríklad aj na spracúvanie osobných údajov v rámci inej ochrany majetku, alebo finančných alebo iných záujmov prevádzkovateľa, ako aj v rámci zabezpečenia bezpečnosti prevádzkovateľa prostredníctvom kamier alebo obdobných systémov.

Uplatnenie tohto právneho základu pre spracúvanie osobných údajov vyžaduje porovnanie oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana so záujmami, základnými právami a slobodami dotknutej osoby. Pojem oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany súvisí s pojmom účel spracúvania. Môže ísť o záujem všeobecne prospešný pre spoločnosť, ako aj záujem prospešný iba pre daného prevádzkovateľa alebo tretiu stranu. Môže ísť o záujem komerčného, ako aj nekomerčného charakteru, záujem prevádzkovateľa, spoločných prevádzkovateľov či tretej strany. V súlade so zásadou transparentnosti musí byť jasne a jednoducho formulovaný a ľahko pochopiteľný. Malo by ísť o skutočný záujem, ktorý prevádzkovateľ alebo tretia strana sleduje. Príkladom oprávneného záujmu tretej strany môže byť situácia, keď nezisková organizácia sleduje záujem spoločnosti bojovať proti praniu špinavých peňazí, korupcii vlády, obchodovaniu s deťmi a pod.

Tri kroky testu proporcionality:

1. identifikovať oprávnený/verejný záujem,
2. vykonať test vhodnosti a nevyhnutnosti,
3. vykonať tzv. porovnávacie test.

V prvom rade je potrebné skúmať, či možno oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany považovať za legitímny. Na to, aby bolo možné oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany považovať za legitímny, musí ísť o záujem, ktorý je povolený (akceptovateľný) právnymi predpismi EÚ alebo právnymi predpismi členského štátu, t. j. oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany musí byť zákonný. Taktiež musí ísť o záujem, ktorý je konkrétne určený, jasne a jednoducho formulovaný a ľahko pochopiteľný, a napokon je potrebné, aby išlo o skutočný, nie špekulatívny záujem.

V rámci „vhodnosti“ oprávneného záujmu prevádzkovateľa alebo tretej strany sa skúma, či je zásah do práva na ochranu osobných údajov potrebný na dosiahnutie sledovaného cieľa. Ide o posúdenie vzájomnej súvislosti, väzby medzi sledovaným oprávneným záujmom prevádzkovateľa alebo tretej strany a zamýšľaným spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb, t. j., či daným spracúvaním osobných údajov

dotknutých osôb možno oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany skutočne dosiahnuť.

V rámci požiadavky „nevyhnutnosti“ sa posudzuje, či za účelom naplnenia sledovaného záujmu nie je možné použiť menej invazívne, šetrnejšie prostriedky, t. j., či sú vo vzťahu k sledovanému záujmu prevádzkovateľa alebo tretej strany dostupné aj alternatívne prostriedky, ktoré majú menej negatívny vplyv na dotknutú osobu.

V rámci tzv. „porovnávacieho testu“ je potrebné vyhodnotiť proporcionalitu medzi oprávneným záujmom prevádzkovateľa alebo tretej strany a spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb. V tejto fáze je potrebné zohľadniť najmä:

- a) povahu záujmu prevádzkovateľa alebo tretej strany (či ide o výkon základných práv a slobôd, ako napr. slobody prejavu a práva na informácie, alebo ide o záujem spoločnosti či širšej komunity alebo o záujem prospešný iba pre prevádzkovateľa),
- b) prípadnú škodu, ktorá by prevádzkovateľovi, tretej strane alebo spoločnosti vznikla, ak by sa zamýšľané spracúvanie osobných údajov nevykonalo,
- c) povaha, resp. citlivosť osobných údajov, ktoré by sa o dotknutej osobe mali spracúvať (nejde však o citlivosť v úzkom slova zmysle a delenie osobných údajov na osobné údaje spadajúce do osobitnej kategórie osobných údajov, ale o posudzovanie citlivosti v širšom slova zmysle, citlivými osobnými údajmi tak môžu byť napr. biometrické údaje, genetické údaje, údaje týkajúce sa zdravia, lokalizačné údaje a pod.),
- d) postavenie dotknutej osoby (či dotknutá osoba patrí do zraniteľnejšej skupiny, ktorá si vyžaduje osobitnú ochranu, ako napr. dieťa, zamestnanec, pacient, žiadatelia o azyl, starší ľudia) a prevádzkovateľa (či je prevádzkovateľ jednotlivец, malá spoločnosť, nadnárodná spoločnosť, spoločnosť majúca dominantné postavenie na trhu a pod.),
- e) spôsob spracúvania osobných údajov (či napr. dochádza k profilovaniu, zverejňovaniu osobných údajov, aké prostriedky a technológie sa na spracúvanie použili),
- f) aké záujmy, základné práva a slobody dotknutej osoby by mohli byť spracúvaním dotknuté (napr. či by spracúvanie osobných údajov nemohlo viesť k strate kontroly dotknutej osoby nad jej osobnými údajmi, k obmedzeniu jej práva na prístup či iných práv dotknutej osoby, ktoré jej podľa nariadenia patria, k poškodeniu dobrého mena, občianskej cti a pod.),
- g) primerané očakávania dotknutých osôb a
- h) vplyv na dotknutú osobu spolu s očakávaným prínosom spracúvania osobných údajov pre prevádzkovateľa alebo tretiu stranu.

Z výsledku testu proporcionality vyplynie, či oprávnený záujem prevádzkovateľa prevyšuje nad základnými právami a slobodami

dotknutých osôb, a či je možné z neho vychádzať ako z právneho základu pre spracúvanie osobných údajov. Oprávneným záujmom prevádzkovateľa môže byť napríklad priamy marketing a iné formy marketingu alebo reklamy, ochrana majetku monitorovaním priestorov kamerovým systémom, vedenie evidencie návštev pri vstupe do budovy a ďalšie.

Využívanie biometrických údajov na účely ochrany a bezpečnosti majetku sa spravidla považuje za oprávnený záujem, nad ktorým prevažujú záujmy, základné práva a slobody dotknutých osôb. Podľa WP 29 pri spracúvaní biometrických údajov dotknutých osôb na účely ochrany a bezpečnosti majetku spravidla v porovnávacom teste prevážia záujmy alebo základné práva a slobody dotknutej osoby nad záujmami, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana. Podľa WP 29 biometrické údaje, ako sú odtlačky prstov a/alebo dúhovka, sa môžu použiť pre bezpečnosť oblasti s vysokým rizikom, ako je laboratórium, v ktorom sa skúmajú nebezpečné vírusy, za podmienky, že prevádzkovateľ preukázal konkrétne dôkazy o značnom riziku. WP 29 vo svojom stanovisku č. 4/2009 k Svetovej antidopingovej agentúre uviedla, že právny základ „oprávnené záujmy prevádzkovateľa alebo tretej strany“ nie je vzhľadom na závažnosť zásahu do súkromia platným právnym základom pre spracúvanie lekárskeho údajov a údajov týkajúcich sa priestupkov v rámci antidopingových vyšetrení.

Významnú úlohu pri znižovaní negatívneho vplyvu spracúvania na dotknutú osobu zohráva prijatie vhodných a primeraných záruk pre ochranu práv a slobôd dotknutých osôb. Prijatie týchto záruk môže spočívať napríklad v prijatí primeraných technických alebo organizačných opatrení, obmedzení rozsahu osobných údajov, ktoré sa majú o dotknutej osobe spracúvať, obmedzení doby uchovávaní osobných údajov, zvýšení transparentnosti spracúvania, ako aj posilnení kontroly dotknutých osôb nad ich osobnými údajmi.

Dôkazné bremeno preukázania prevahy oprávnených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany nad záujmami, základnými právami alebo slobodami dotknutej osoby je v súlade so zásadou zodpovednosti v zmysle nariadenia o ochrane osobných údajov prenesené na prevádzkovateľa.

Právny základ oprávneného záujmu sa nevzťahuje na spracúvanie orgánmi verejnej moci pri plnení ich úloh stanovených im zákonom, nakoľko jeho využitie by orgánom verejnej moci rozširovalo im ustanovený právny základ spracúvania. Pre spracúvanie osobných údajov dotknutých osôb vykonávané orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh prichádza do úvahy právny základ podľa článku 6 ods. 1, písm. c) nariadenia o ochrane osobných údajov, resp. § 13 ods. 1, písm. c) zákona o ochrane osobných údajov alebo právny základ podľa článku 6 ods. 1, písm. e) nariadenia o ochrane osobných údajov, resp. § 13 ods. 1, písm. c) zákona o ochrane osobných údajov. To však nevylučuje možnosť, aby

orgán verejnej moci aplikoval právny základ oprávneného záujmu na spracúvanie, ktoré nevykonáva pri plnení svojich úloh, a to napríklad v prípade monitorovania priestorov budovy kamerovým systémom s cieľom ochrany majetku.

Príklad: Medzi prípady spracúvania osobných údajov, ktoré možno považovať za oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany, avšak iba v prípade, ak v porovnávacom teste nakoniec prevážia nad záujmami, základnými slobodami a právami dotknutých osôb, patrí spracúvanie osobných údajov v súvislosti so zabezpečovaním fyzickej bezpečnosti, bezpečnosť IT a bezpečnosť sietí, monitorovanie kamerovým systémom na účely ochrany majetku, monitorovanie prostredníctvom GPS na účely ochrany majetku, spracúvanie osobných údajov na účely identifikácie fyzickej osoby pri jej jednorazovom vstupe do priestorov, spracúvanie osobných údajov na účely vytvárania a vedenia black listov, odhaľovanie a vyšetrowanie bezpečnostných incidentov, spracúvanie osobných údajov zamestnanca vrátane fotografie na intranete spoločnosti na účely zabezpečenia efektívnej komunikácie v rámci spoločnosti, výkon práva na slobodu prejavu alebo informácie, práva na slobodu vedeckého bádania, ochrana práv duševného vlastníctva.

Oprávnený záujem ako právny základ pre spracúvanie osobných údajov prichádza do úvahy aj na účely zaistenia bezpečnosti siete a informačnej bezpečnosti, t. j. schopnosti siete alebo informačného systému odolať na danom stupni dôvernosti poruchám alebo nezákonným alebo úmyselným činom, ktoré narušujú dostupnosť, pravosť, integritu a dôvernosť uchovávaných alebo prenesených osobných údajov, a bezpečnosti súvisiacich služieb ponúkaných alebo dostupných prostredníctvom týchto sietí a systémov orgánmi verejnej moci, jednotkami reakcie na núdzové počítačové situácie (CERT), jednotkami pre riešenie počítačových incidentov (CSIRT), poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí a služieb a poskytovateľmi bezpečnostných technológií a služieb. Mohlo by to napríklad zahŕňať zabránenie neoprávnenému prístupu k elektronickým komunikačným sieťam a šíreniu škodlivých programových kódov, ako aj zastavenie útokov sledujúcich ciele preťaženie serverov („Denial of Service“) a poškodzovanie počítačových a elektronických komunikačných systémov.

2.7 Test kompatibility

V čl. 6 ods. 4 nariadenia o ochrane osobných údajov (v zákone o ochrane osobných údajov je test kompatibility premietnutý v ustanovení § 13 ods. 3) je ustanovené, že ak spracúvanie na iné účely ako na účely, na ktoré boli osobné údaje získavané, nie je založené na súhlase dotknutej osoby alebo na práve Únie alebo práve členského štátu, ktoré predstavuje potrebné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti

na ochranu cieľov uvedených v článku 23 ods.1 GDPR, prevádzkovateľ na zistenie toho, či je spracúvanie na iný účel zlučiteľné s účelom, na ktorý boli osobné údaje pôvodne získané, okrem iného zohľadní:

- a) akúkoľvek súvislosť medzi účelom, na ktorý sa osobné údaje pôvodne získali, a účelom zamýšľaného ďalšieho spracúvania osobných údajov,
- b) okolnosti, za akých sa osobné údaje získali, najmä okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi dotknutou osobou a prevádzkovateľom,
- c) povahu osobných údajov, najmä či sa spracúvajú osobitné kategórie osobných údajov alebo osobné údaje týkajúce sa uznania viny za spáchanie trestného činu alebo priestupku,
- d) možné následky zamýšľaného ďalšieho spracúvania osobných údajov pre dotknutú osobu,
- e) existenciu primeraných záruk, ktoré môžu zahŕňať šifrovanie alebo pseudonymizáciu.

Ustanovenie čl. 6 ods. 4 nariadenia o ochrane osobných údajov predstavuje výnimku zo zásady obmedzenia účelu v rámci spracovateľských operácií toho istého prevádzkovateľa. Predmetné ustanovenie nie je samostatným právnym základom, to znamená, že prevádzkovateľ musí disponovať/disponuje primeraným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 nariadenia o ochrane osobných údajov, napríklad spracúva osobné údaje na základe zmluvy s dotknutou osobou. Právny základ pri ďalšom spracúvaní, ak výsledok testu kompatibility bude pozitívny, bude naďalej zmluva a prevádzkovateľ bude spracúvať osobné údaje na pôvodný ako aj na nový, zlučiteľný účel.

Predmetom testu kompatibility, resp. zlučiteľnosti je zistenie, či prevádzkovateľom stanovený nový účel spracúvania je zlučiteľný s pôvodným účelom spracúvania, na ktorý boli osobné údaje získané. Až na základe pozitívneho výsledku testu zlučiteľnosti môže prevádzkovateľ pristúpiť k spracúvaniu osobných údajov na iný účel, ako bol pôvodný, pre ktorý osobné údaje získal.

Bibliografia

Všeobecne záväzné právne predpisy

- [1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1 – 88.
- [2] Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v texte ako „zákon“ alebo „zákon o ochrane osobných údajov“)
- [3] Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- [4] Zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- [5] Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- [6] Zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Metodické pokyny a usmernenia

- [1] Article 29 Data Protection Working Party Guidelines on consent under Regulation 2016/679 adopted on 28 November 2017 as last revised and adopted on 10 April 2018, 17/EN, WP259 rev.01.
- [2] Article 29 Data Protection Working Party - Working Document 01/2016 on the justification of interferences with the fundamental rights to privacy

and data protection through surveillance measures when transferring personal data (European Essential Guarantees), adopted on 13 April 2016, 16/EN, WP 237.

[3] Article 29 Data Protection Working Party - Working Document 01/2016 on the justification of interferences with the fundamental rights to privacy and data protection through surveillance measures when transferring personal data (European Essential Guarantees).

[4] Article 29 Data Protection Working Party - Statement on the 2016 action plan for the implementation of the General Data Protection Regulation (GDPR).

[5] Stanovisko WP 29 k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu vrátane profilovania prijatému dňa 3. októbra 2017 a naposledy zmenenému a prijatému dňa 6. februára 2018

[6] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 2/2018 Zákonnosť spracúvania, č. 00204/2018-Op-2, z 2. augusta 2018

[7] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 5/2016 Monitorovanie priestorov verejnosti neprístupných

[8] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 2/2016 Označenie monitorovaného priestoru podľa § 15 ods. 7 zákona č. 122/2013 Z. z.

[9] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 1/2016 k spracúvaniu osobných údajov v e-shope

[10] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 1/2015 k základným pojmom – súhlas dotknutej osoby

[11] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 3/2014 k účelu spracúvania osobných údajov

[12] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 1/2014 Monitorovanie priestoru prístupného verejnosti kamerovým systémom

[13] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 6/2013 Spracúvanie biometrických údajov

[14] Metodické usmernenie Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 2/2013 k základným pojmom – osoby pri spracúvaní osobných údajov

[15] Metodické usmernenie č. 1/2013 k pojmu osobné údaje

Iná použitá literatúra

[1] HUDECOVÁ, I. – CYPRICHOVÁ, A. – MAKATURA, I. a kol.: Nariadenie o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov/GDPR. Veľký komentár. Bratislava: EURO KODEX, 2018. ISBN 978-80-8155-077-5

[2] VALENTOVÁ, T. – BIRNSTEIN, M. – GOLAIS, J.: GDPR/Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov. Zákon o ochrane osobných údajov. Praktický komentár. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-852-2

[3] PATTYNOVÁ, J. - SUCHÁNKOVÁ, L. – ČERNÝ, J. a kol.: Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-288-2

[4] Kedy Nariadenie kedy zákon o ochrane osobných údajov? In: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/kedy_zakon_kedy_nariadeniepdf.pdf

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

EISI *European Information
Society Institute*